

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Per bella multos clarescere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

num fuisse postea breuiorem; vt enim taceam, eos, qui plures duxerunt vxores, plures quoque liberos habuisse, & vel solum Salomonem, cui fuerunt vxores, quasi regina, septingenta, & concubinae trecenta, implendae hominibus ciuitati satis amplae suffecisse, certè panè toto terrarum orbe iam habitato, nasci quotidie ingentem numerum infantium necesse est, vt vel è numero parentum possit aestimari copia liberorum. Angusta nimis fierent terrarum spatia, si mors naturalis omnibus foret expectanda. Diuinæ igitur prouidentiae fuit, congruè naturis hominum, etiam alios casus permittere, quibus Mundi incolae minuerentur. Quemadmodum igitur morbos, & pestilentes, & ruinas, & naufragia, & incendia, & mille alia corporum pericula, ita etiam bella esse sinit, quibus homines feruntur, tolluntur, sepeliuntur. Hac ratione, ait doctè pius author, impeditur, ne numerus impiorum insualescat: nam cum longa prosperitate genus humanum excrescat ultra modum, & veluti arbor in opimo solo inutilium & impiorum hominum multitudine tamquam frondibus & stolonibus luxuriet, Deus hac falce Bellorum vt peritus frondator, noxiam fruticum siluam resecat, frondemq; inutilem distringit, luxurie castigata, vt quod superest, non opprimatur, sed iniquo liberatum ouere idoneum fructum proferat. Sicut & ingentes opes, quas aliqui per fas & nefas corraferunt, Deus (tamquam medicus nimium sanguinem) bellis tollit, atque ex ararijs priuatis protractas, in militem dispergit, alios exonerans, alios locupletans.

VIII.

Quinta causa est, quia bellum dum alios tollit, alios extollit. Mirificè enim laudati sunt milites, qui fortiter fecerunt. Hinc Apostolus eorum fidem virtutemque prædicat, qui facti sunt in bello, castra verterunt exterorum, arces munitissimas expugnarunt, muros ferreos penetrarunt. Abrahamum ex cæde Chodorlahomor & regum, qui cum eo erant, reuertentem Melchisedech rex idem hominum diuumq; sacerdos, his verbis salutauit: *Benedictus Abram Deo excelsio, qui creauit calum & terram. Et benedictus Deus excelsus, quo protegente, hostes in manibus tuis sunt.* hæc dicens, & tamquam sacerdos, panem & vinum proferens, acclamauit triumphanti. Ipse Christus illius Centurionis fidem laudauit, non militia desertionem imperauit (ait S. Augustinus) dicens: *Ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, & dico huic*

3. Reg. 11. 3.

Leonard Lef-
sius lib. 13. de
diuin. Perf.
cap. 9.

Hebr. 11. 34.

Gen. 14. 19.

Matth. 8. 9.

S. August. lib.
21. contr.

Fauft. c. 74.

huic, vade, & vadit; & alij, veni, & venit, &c. D. quoque Lucas ait: Vir quidam erat in Casarea, nomine Cornelius, Centurio cohortis, que dicitur Italica, religiosus ac timens Deum cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas plebi, & deprecans Deum semper. Et paulò infrà dicitur idem Centurio, vocasse duos domesticos suos, & militem metuentem Dominum, ex his, qui illi parebant. S. Ambrosius, postquam multis exemplis probavit, excelluisse quoque in populo Dei multos fideles bellicæ fortitudinis laude, deinde his verbis concludit. *Habes fortitudinem bellicam, in qua non mediocris honesti ac decori forma est, quòd mortem servituti præferat ac turpitudini.*

Ibid. v. 7.
S. Ambros. lib. 1. Offic. c. 40. & c. 41.

Quæ res multos accendit, ut Martem spirarent. Apud Poëtam certè, ea fama pro tuba est, *pulchrumq; mori succurrit in armis.*

Virgil, lib. 2. Æneid.

I X.

Ne autem hæc gloria sit inanis, arma eadem, quæ honorem pariunt, pariunt & fortitudinem aliasque virtutes, honoris fundamentum, quæ sexta est bellorum causa, quia scilicet multarum virtutum causa sunt, quæ in Achille, ab Homero, in Ænea à Virgilio, Poëtis; in Alexandro à Curtio, in Scipionibus à Livio, historicis, alijsque ab alijs describuntur. Cùm Lacedæmoniorum Rex polliceretur, se fortis eversurum quamdam civitatem, quæ sæpenumero Lacedæmonijs exhibuerat negotium; non permiserunt Ephori, ut testatur Plutarchus, dicentes: *Nequaquam abolabis, neque subvertes iuvenum cotem.* Urbem infestam appellabant cotem iuventutis, quòd per eam iuventus ad bellandi peritiam acueretur, & fieret fortis. Maxima autem in milite virtus est fortitudo. *Nemo vires suas in pace cognovit,* ait S. Augustinus. *Si enim bella desunt, virtutum experimenta non produnt.* Quid dicam de ipsa Religione, quæ armis defenditur, contra suos oppugnatores? *Quia quidam, inquit Leo IV. in Romanorum portum Saracenos clam furtimq; venturos esse dicebant, nostrum congregari præcepimus populum, maritimumq; ad litus descendere decrevimus.* Hac ipsa de causa D. Gregorius Gennadium Imperatorem ad hæreticos bello compescendos his verbis hortatur: *Sicut excellentiam vestram hostilibus bellis in hac vita Dominus victoriarum fecit lucefulgere, ita oportet eam inimicis Ecclesie eius, omni vivacitate mentis, & corporis obviare, quatenus eius ex utroque triumpho magis ac magis emiteat opinio, cùm & forensibus bellis aduersarijs Catholica Ecclesia pro*

Plutarch in Laced. Brus. lib. 3 c. 15.

S. Augustini in Psal. 84.

Ita refertur in Canone Igitur. 23. q. 8. S. Greg. lib. 1. ep. 72.